

foreslaar. Det kan desværre ikke nytte at hengive sig til Haab om, at Forholdene vil blive væsentlig bedre, saa længe Krigen varer. Trods Bønner og trods Protester, til Trods for, at vi med god Ret overfor alle Parter kan sige, at vi i enhver Henseende har bestræbt os for at være neutrale, udelukkes vi fra Havene i stædse større Omfang og derved ogsaa fra at faa tilført Landet de Varer, som vi hidtil har kunnet faa, og som vi har saa haardt Brug for. Vi er henviste til at klare os selv, saa længe Krigen varer, og Spørgsmaalet bliver da: Er Danmark i Stand til at klare sig uden næneværdige Tilførsler udefra til Hjælp for Ernæringen af Mennesker og Dyr?

Lovforslaget forudsætter, at vi kan klare os selv, og det er bygget dels paa den Betænkning, der paa Grundlag af et Skøn er afgivet af det staaende Landbrugsudvalg, dels paa den Betænkning, der paa et videnskabeligt statistisk Grundlag er afgivet af det saakaldte Udvalg af 4. April 1917. Den ærede foregaaende Taler har utvivlsomt Ret i, at man meget vel skønmæssig ud fra praktisk Erfaring kan komme til det Resultat, at vi vil være i Stand til at klare os, men det kan paa den anden Side ikke bestrides, at det Arbejde, der her foreligger fra Udvalget af 4. April, i høj Grad underbygger Skønnet og giver os mere Oplysning om, hvorledes vi skal kunne klare os, og hvilke Forholdsregler vi nødvendigvis bør tage, om vi ikke paa en eller anden Maade til syvende og sidst skal komme til kort med det, vi foranstalter paa Grundlag af Skønnet. Vi kan klare os selv, men kun under visse Forudsætninger. Det maa staa klart for alle, at dersom ikke Foranstaltninger som de, der foreslaas her i Lovforslaget, gennemføres, dersom der ikke straks ved Høstens Begyndelse eller umiddelbart efter foretages en Beslaglæggelse tilnærmelsesvis i alt Fald af det Omfang, som foreslaas, vil vi ikke komme igennem Aaret 1918. Det vil ikke være muligt at overlade Forholdenes Udvikling til Tilfældigheder og Skøn. Det er nødvendigt, at Staten griber til og fastsætter Regler for, hvorledes Høsten skal anvendes baade med Hensyn til Mennesker og Dyr, og det er desværre nødvendigt, at en meget betydelig Del af vor Husdyrbestand bliver eksporteret eller slaet ned. Vi vil ikke være i Stand til i det kommende Aar med den Høst, der staar til vor Raadighed, at føde baade Menneskene og Dyrene. I og for sig er der ikke noget overraskende deri. Alle

ved, at vi har en efter Landets Størrelse forholdsvis stor Husdyrbestand, og at vi hvert Aar har maattet indføre meget betydelige Mængder af Foderstoffer baade til Dyr og Mennesker for i det hele taget at kunne klare os. Naar nu denne Import udebliver saa godt som helt, og vi tilmed har en ret daarlig Høst Landet over, er det givet, at der maa finde en Reduktion af Husdyrbestanden Sted. Det er vel vanskeligt at sige noget blot tilnærmelsesvis rigtigt om, hvad Høsten i 1917 vil give os; det er i hvert Fald klart, at vi ikke naar over en Middelhøst i ret mange Egne af Landet, og det er lige saa sikkert, at der i mange Egne af Landet, i hvert Fald i flere Egne af Landet vil blive en Høst, der ligger langt, langt under Middelhøst. I ret store Dele af Sjælland, paa Møen og navnlig paa Bornholm er Forholdene meget daarlige. Jeg overdriver ikke, naar jeg siger, at der paa betydelige Dele af Bornholm er Misvækst, og jeg maa straks gøre opmærksom paa, at det vil være ganske ugørligt at skaffe den Mængde Sæd til Veje, som forholdsmæssigt skulde lignedes paa Bornholm, saaledes som Høstudsigten er i Øjeblikket, og desværre er der jo ikke paa nærværende Tidspunkt Mulighed for, at Høsten i væsentlig Grad kan blive bedre, end man i Øjeblikket kan skønne; men jeg forudsætter, naar jeg sammenholder Ministerens Udtalelser med forskellige Bestemmelser i Lovforslaget, at der vil blive taget videst muligt Hensyn til, at visse Egne af Landet praktisk taget vil være ude af Stand til at præstere det, der forholdsmæssigt skulde paalignes dem. Det er mit Haab, at Danmark, taget undet eet, vil kunne præstere det, der søges indkrævet, nemlig 950,000 Tons Sæd af de forskellige Sædarter, hvilket, som allerede sagt, er noget mere end Halvdelen af, hvad der høstede her i Landet i 1916, men sikkert noget over Halvdelen af, hvad der kan blive høstet her i Landet i 1917.

Jeg har allerede sagt, at jeg billiger Lovforslagets almindelige Bestemmelser, men jeg har dog enkelte Bemærkninger at gøre til forskellige af Bestemmelserne. Det forekommer mig, at Ligningen, saaledes som den foreslaas, i Almindelighed er forsvarlig. Dog synes jeg, der burde tages Hensyn til det Forslag, der har været fremme fra Husmændenes Side i det staaende Landbrugsudvalg, om, at et ligningsfrit Beløb fastsattes for i hvert Fald visse Ejendomme. Jeg tror, man derved vilde naa en større Retfærdighed; de mindre Landejendomme vilde blive heldigere